

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

362.4

Szerző: *Peller Károly*

Hely

Cím: *Pesti gyerekek az alföldi tanyákon*

Idő

'1921'

Forrás:

A Nép

Személy

Bzp.
(Hely)

1921. 9. 8
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

reérthetetlen feleletet kaptam:
— Kanász voltam!

Pesti gyerekek az alföldi tanyákon

Nem engedik haza a gyerekeket — Kevés az iskola — A Buzik-gyerekek szerencsése — Mennyit gyarapodtak a gyerekek?

— A Nép kiküldött munkatársától —

Szentés, szept. 5.
«Gyöngyözzék egy a homlokunk, mint vendéglátó apánké aratáskor». Ezeket a szavakat egy 11 éves budapesti gyermek mondotta a szentesi vármegyeház udvarán, amikor 104 hazatérő budapesti gyermek nevében megköszönte Szentés és vidéke vendéglátó népének szívjóságát. Ezekben a szavakban az eddigi gyermeknyaralattási akciók egy teljeseen új, de sokkal hasznosabb formája jutott kifejezésre. A Hadviseltek Országos Szövetsége már tavaly 2400 olyan budapesti sápadt és vézna gyermeket helyezett el Szabolcs, Békés és Zemplén megyében, aki testi erejéhez mérten munkálkodni is akart, az idén pedig a Szövetség elnöke, Peterdy László nyugalmazott ezredes és Papp Jenő főtitkár önzetlen buzgósága folytán 3500 gyermeket sikerült a vidéken többnyire gazdáknál elhelyezni. Ennek az akciónak egyik állomása Szentés, ahol Cserey Gyula tanfelügyelő és Zecha Aladár s. tanfelügyelő páratlanul lelkes és odaadó vezetése mellett 18 tagu helybizottság intézi a nyaralattások és kitelepítések ügyét.

Hétlőn reggel 7 órakor Szentésen és a várost környező tanyákon elhelyezett 117 gyermeknek kellett volna a vármegyeház udvarán jelentkeznie, hogy visszaállítsák őket családi fészükbe, Budapestre. Néhány hónappal ezelőtt 155 gyermeket helyeztek el ezen a vidéken. Ezek közül azonban harmincnolcnak nevelőszülei már régebben bejelentették, hogy részint örökbe fogadják, részint pedig még egy csetendeig maguknál tartják fogadott

gyermeküket, mert — mint Debreceni Sándor gazdaember mondotta — *nekik kell a gyermek nagyon... Minek is mennék Pestre éhezni...* Csakhogy a 117 gyermeket sem sikerült az említett napra összehozni, mert indulás előtt több nevelőszülő bejelentette, hogy a gyerekek nem akarnak hazamenni, ők meg örülnek neki, vagyis sok hasznukat veszik a gazdaság körül... Enni meg van elég... Ellehetnek tehát, ameddig csak akarnak...
A könnyes szemekből és a nehéz bucsuzkodási jelenetekből láttam, hogy még mindenki, még az is, aki elhozta fogadott gyermekét, így gondolkozik. De egy baj van:

az iskola! Ez csak ritka tanyán van. Sokszor négy, öt, sőt sokkal több kilométernyi utat kellene az iskoláznai akaró tanyai gyerekeknek megtenni, hogy a tudomány templomában jusson, már pedig erre nehéz téli idők idején még a benszüllött tanyaiak is nem egykönnyen kaphatók, hát még az ideszakadt pestiek. Meg is jegyzi egy több holdas tanyai gazda, hogy hátha itt maradhatnának még legalább karácsonyig a gyerekek, hiszen tanulnak még eleget a többi idő alatt... Csakhogy a törvény, törvény... Nagynehezen aztán abba is belenyugodnak a jó gazdaemberek, hogy odaadják a gyerekeket, de mégis belekapaszkodnak egy szalmaszálla s ennek özv. Piti Mihályné ad legtöbbször kifejezést, aki ötször is kérdezi tőlem, hogy nem kaphatna-e olyan gyermeket a távozó iskolás helyett, aki nem iskolaköteles. És vár...

vár... tanácskozik a többiekkel... kiséri a gyerekeket a vasúthoz is... hátha valamelyik ott gondolja meg magát...
Sohasem felejttem el Okos Ferenc gazdaember magas alakját, aki sok szép szóval hiába kérlette a kis Punczgergruber Máriát, csak nem akart tovább maradni.

— Pedig hát örökbe akartam fogadni. Már a második ruhát csináltattam neki, mégsem akar maradni — mondotta Okos Ferenc s láttam rajta, hogy nagyon, de nagyon szereti az idegenből ideszakadt háládatlan kis csöppséget.

Sokkal jobban járt egy másik tanyai gazda. A 7 éves Buzik-gyerekek volt hozzátelepítve. Mikor a fiut haza akarták vinni, kijelentette, hogy nem megy, mert hát megbeszélték a szomszéd kitelepített fiúval, hogy elmennek részesnek s majd kapnak pénzt is, meg részt is. Ez a ragaszkodás annyira meghatotta a nevelőapát, hogy örökbe fogadta a gyereket, s hogy az iskoláit is elvégezhesse, eladta tanyáját s Szentés közelében előzött le egy másik tanyát.

Az iránt érdeklődöm, hogy mivel foglalkoztatták a gyerekeket. Tósz József (apja fodrász) egy fűszerezésnél volt elhelyezve.

— Olyan voltam, mint inas, de nagyon jó dolgom volt. Látszik is rajta, mert csep-pet sincs pesti színe.

Horvát Imre (apja lakatos) Szegi Józsefnél őrzött ötven pulykát. Csakugy tüzél róla az élet.

A kis Steinfeldner Irmára (apja bádogos), hét malac őrzését bizta nevelőapja, aki tanyai csósz. Maga hozza el a lánykát. Leteszi a csomagjait, majd zsebébe nyul szívből, lelkesen. Azon gondolkozom, hogy még négy almát csatol a többi csomagba de sokan beszéltek és beszélnek arról, hogy mielőtt. A kis Steinfeldner Irma kezét csó-a gazdaember önző, nem törődik mással kolt s az öreg tanyai csósz távozóban két csak önmagával. Én az ellenkezőt tapasztal- tam. A gazdaembert nagyon is meg lehet nyerni minden jó ügynek, csak érdeklődtem foglalatosságára iránt, a teni kell ahhoz, hogy szívéhez férközzünk következő minden ízében lakonikus és s ehhez legkevésbé értenek azok, akik önzésről és nemtörődomségről beszélnek.

Mikor Schmidt István nyaralógyereknél lehet nyerni minden jó ügynek, csak érdeklődtem foglalatosságára iránt, a teni kell ahhoz, hogy szívéhez férközzünk következő minden ízében lakonikus és s ehhez legkevésbé értenek azok, akik önzésről és nemtörődomségről beszélnek.

S ugylátszik nagyon jó kanász lehetett, mert vendéglátója egy malac, egy pár csirke és száz korona készpénz kíséretében bocsátotta utnak. Aki ismeri a tanyai életet és látta, hogy mint kötik oda egy földre ütött cölöphöz a legelő kecskét, tehenet és disznót nehogy eltűnjenek a kerítésnélküli puszták rengetegében, azok fel tudják fogni a Pestről származott, «kanászok», libapásztorok és tehenészek szerepének nagy jelentőségét.

Aztán ugylátszik, mintha ez a tevékenység növeszténé a közreműködők súlyát, mert saját hiteles bevallások szerint Toqyerás Anna súlya 41 kilóról 45-re, Hanzelly Gizelláé pedig 52-ről 58-ra emelkedett, a híres nevű Figuli Katalin, (apja vásárcsarnoki munkás) pedig négy kilót, Tuba Bözsike (apja fővárosi hivatalosolga) 3 kilót, David Etel pedig 5 kilót hizott.

A gyülekezés lassanként befejeződött. A gyerekek sorbaálltak és a szentesi elemi iskolások soraifa között az állomásra mentek. Utánuk két nagy városi szekér hozta az elemozsiát, kenyeret, lisztet, sült csirkét, gyümölcsöt, tejet, vaját, turót, kalászt. Az élő csirkéket, kacsát, galambokat és malacot minden gyerek magánál tartotta. Megy a hosszu sor előttem s azt látom, hogy egyik-másik vendéglátó beugrik a gyerekek közé és valamit kezükbe nyom. Pénzt kapnak a pesti gyerekek 20—200 koronáig.

— Hogy utiköltségük legyen, ha ismét vissza akarnak jönni — mondja egy tanyai asszony.

A vonat indul, a gyerekek minden buzaki tanyai csósz. Maga hozza el a lánykát. Leteszi a csomagjait, majd zsebébe nyul szívből, lelkesen. Azon gondolkozom, hogy még négy almát csatol a többi csomagba de sokan beszéltek és beszélnek arról, hogy mielőtt. A kis Steinfeldner Irma kezét csó-a gazdaember önző, nem törődik mással kolt s az öreg tanyai csósz távozóban két csak önmagával. Én az ellenkezőt tapasztal- tam. A gazdaembert nagyon is meg lehet nyerni minden jó ügynek, csak érdeklődtem foglalatosságára iránt, a teni kell ahhoz, hogy szívéhez férközzünk következő minden ízében lakonikus és s ehhez legkevésbé értenek azok, akik önzésről és nemtörődomségről beszélnek.

Peller Károly